

Lappeenrannan urheilutalo 21.9.2023 - tarkistusraportti

Lappeenrannan urheilutalo - esteettömyyskierros 14.10.2020

Paikalla 2020:

Lappeenrannan kaupungin vammaisneuvoston esteettömyystyöryhmä

- Jyry Loukiainen, puheenjohtaja, pyörätuolilla liikkuva
- Pekka Tikka, jäsen, kuulovammainen, mukana kaksi kirjoitustulkkia
- Maire Antinniemi, jäsen, vanhusneuvoston edustaja
- Pia Pulliainen, Lappeenrannan kaupunki, osallisuuskoordinaattori, liikuntarajoitteinen
- Jari Karhu, jäsen, kaupunginvaltuutettu
- Mauri Backman, Lappeenrannan kaupunki, kadut ja ympäristö

Lappeenrannan kaupungin liikuntatoimi

- Pasi Koistinen, liikuntatoimenjohtaja
- Anna Seppänen, liikuntapalvelupäällikkö
- Pekka ?

Ympäristöministeriön asetus rakennuksen käyttöturvallisuudesta:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20171007>

Esteettömyystyöryhmä piti kokoustaan Urheilutalolla 21.9.2023. Mukana kokouksessa olivat liikuntatoimen edustajat Tommi Nakari ja Jenni Lehti. Alla olevaan raporttiin on tehty päivitykset koskien vuonna 2020 tehtyä esteettömyyskartoitusta.

Urheilutalon sisääntulo

Hyvä asia – ulko-ovet avautuvat automaattisesti.

OK, korjattu: Eduspelti – tämän voisi vaihtaa paksumpaan. Ohut pelti helposti lähtee nousemaan reunoista ylöspäin -> hankaloittaa sisääntuloa pyörätuolilla ja jalkaisin liikkuville saattaa aiheuttaa kompastumisia. **Vaatii kuitenkin seurantaa,**

koska ovesta kuljetetaan välillä raskaitakin kuormia, jotka saattavat vaikuttaa paksuunkin peltiin.

Tässä kohtaa hieman harhaanjohtavaa tietoa ...

– Keilaukseen liput myydään keilahallin puolella.

On vielä päivittämättä, mutta tosin kukaan ei ole tähän mennessä kiinnittänyt asiaan huomiota.

Hyvä asia – Urheilutalon puolella on paljon asianmukaisia invapysäköintipaikkoja.

Keilahalli

Urheilutalon peruskorjaus tuntuu kokonaisuudeltaan hyvin onnistuneelta, mutta keilahallin osalta on valitettavasti useampi korjattava asia kirjattu tähän esteettömyyskierrosraporttiin.

Sisäänpääsy pyörätuolilla tai rollaattorilla kulkevalle sekä muuten liikuntarajoitteiselle keilahallin puolelle on nykyisin hankalaa.

Jos tullaan sisälle Urheilutalon uusituista, automaattisesti avautuvista ovista:

Hyvä asia – keilahallin puolelle mentäessä, oven saa auki ovenavauspainikkeesta. Ja ei ole kynnystä lainkaan.

Hyvä asia – opasteet ovat selkeät.

Esteettömyys on toteutettu toisella tapaa – kts. seuraava kohta. Ovesta pääsee esteettömästi sisään, mutta heti on edessä portaat, jotka tekevät keilaradoille nousun esteelliseksi. **Tämä jää ennalleen.**

Rollaattorilla tai pyörätuolilla kulkeva tai liikuntarajoitteinen keilaaja joutuu menemään koko keilahallin pituudelta uimahallin puolelle, jossa on väliovi

alatasossa, päästäkseen luiskan kautta keilaradoille.

OK; korjattu – väliovi: keilahallin puolelta meno uimahallin puolelle, jotta pääsisi uimahallin puolella olevan luiskan kautta esteettömästi keilahallin puolelle – väliovesta puuttuu ovenavauspainike ja ovi (paloturvaovi) on normaalia raskaampi. Ovesta myös lappu, jossa lukee, että ovi pidettävä suljettuna.

Uimahallin puolelta pääsee luiskan kautta toiselle ovelle, jossa on ovenavauspainike ja sitä kautta keilahallin puolelle ja keilausradoille, joissa on luiskat. Eli näiltä osin kulku on esteetön.

Jos tullaan sisälle Uimahallin puolelta, käsin avattavista ovista:

Kaikista kätevin ohjeistus olisi rollaattorilla tai pyörätuolilla keilahalliin tulevalle, tulla uimahallin ovista sisään. Uimahallin oven vieressä yhteensä neljä inva-pysäköintipaikkaa. Uimahallin puolella olevan luiskan kautta keilahallin ovelle (ylätaso), jossa on ovenavauspainike – **TÄMÄ HUOMIOIDAAN UIMAHALLIN REMONTISSA / UUDEN RAKENTAMISESSA** kun uimahallin ulko-ovista puuttuu ovenavauspainikkeet eli ne ovat manuaalisesti avattavia ovia. Esteettömyys häviää siinä kohtaa.

Korjausesitys: TÄTÄ EI VOIDA TOTEUTTAA, LUISKA MENISI LIIAN PITKÄLLE KÄYTVÄÄN –
Jää siis ennalleen, ei toimenpiteitä.

Ennen pääsi keilahallin puolelle luiskaa pitkin Urheilutalon pääsisäänkäynnistä, suoraan keilaradoille.

Nyt entisen luiskan kohdalle tehty kaksi porrasta (korotus), joka aiheuttaa sen, ettei tähän kohtaan enää voi laittaa luiskaa, jota pitkin pääsisi keilahallin puolelle.

Esitys – tähän kohtaan, portaille voisi asentaa hissinstimen, jolla pääsee pyörätuolilla keilahallin puolelle suoraan ja esteettömästi. **Keilahallin puolelle pääsee nyt toisella tapaa esteettömästi.**

Pyörätuolin tai rollaattorin pyörien pultsaus ennen keilaradoille menoa:

<https://www.keilailu.fi/harrastajalle/parakeilailu/> ohjeistetaan seuraavasti: Sisäänkäynnin yhteydessä on voitava pestä pyörätuolien pyörät. Hyvä ratkaisu on vesipisteellä varustettu pesueteinen tai pyörien pesulaite. **TÄMÄ HUOMIOITU SEURAAVASTI: PYÖRÄTUOLILLA / ROLLAATTORILLA KULJETAAN PIDEMPI MATKA JO SISÄTILOISSA JA KEILAHALLIN LIPUNMYNTIPISTEEN ETEEN ON NYT LAITETTU MATTO, JONKA AVULLA SAADAAN VIELÄ PYÖRÄT PUTSATTUA ENNEN KEILARADALLE MENOA.** Erityisen likaiset pyörät tulee itse huomioida ja pyyhkiä tarvittaessa omalla rätillä. Tällainen pesupiste puuttuu keilailuhallin välittömästä läheisyydestä. Todettakoon, että Keilailuhallin puolella on hyvä, tilava ja esteetön Inva-Wc, jossa voi tarvittaessa puhdistaa pyörätuolin pyörät ennen keilaradalle menoa.

Keilahallin inva-wc

Hyvä asia - Koko Urheilutalon paras ja asiallisin inva-wc, tiloiltaan ja varustukseltaan sekä myös opasteiden osalta.

Kulku keilaradoille ylätasanteelta

Hyvä asia - Keilahallissa on joka kohdassa luiskat, kun mennään ylätasanteelta keilaradoille.

Vinkki: Jos näillä luiskilla olisi matot, ne omalta osaltaan puhdistaisivat pyörätuolin renkaita ennen keilaradoille menoa. **Lipunmyynti pisteen eteen on lisätty matto.**

KORJATTAVA ASIA: Jokaisen luiskan käsikaiteet loppuvat kesken aiheuttaen pyörätuolilla kulkevalle sekä myös liikuntarajoitteiselle hankaluutta niin alas mennessä kuin myös ylös tullessa. **Edelleen korjaamatta – LATO.**

9 § Käsijohde "Portaassa ja luiskassa on oltava käsijohde koko pituudella ja molemmilla puolilla syöksyä. Tarvittaessa on oltava kaksi käsijohtetta päällekkäin lasten ja pyörätuolilla liikkuvien huomioon ottamiseksi. Käsijohteesta on saatava tukeva ote. Käsijohteen ja sen päätteen on oltava turvallinen ja **sen on jatkuttava syöksyn alkamis- ja loppumiskohdan ohi.**"

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20171007>

Alas mennessä olisi hyvä, jos kaide jatkuisi pienen matkan varsinaisen luiskan loppumisen jälkeen.

Vastaavasti myös ylös tullessa kaiteen tulisi jatkua riittävän pitkälle luiskan loppuun asti.

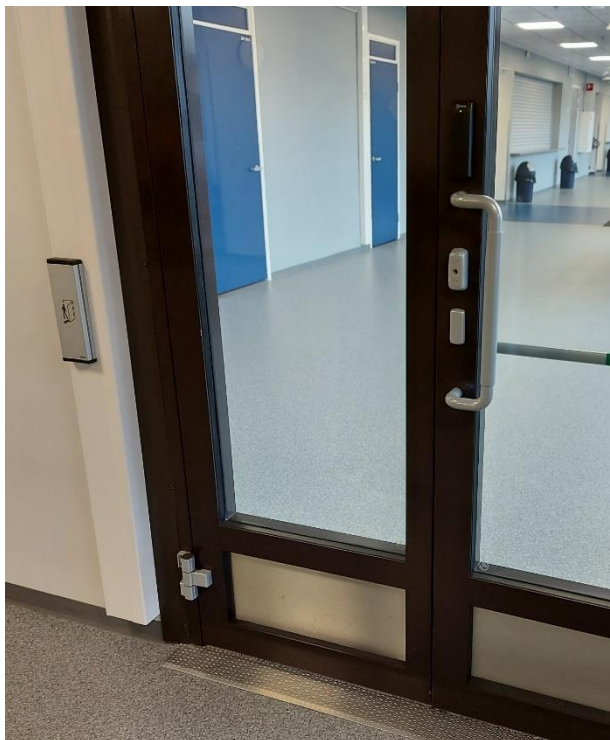

KORJATTAVA ASIA: Näkövammaisia huomioiden luiskan väritys ei ole hyvä, valkoista kaidetta ei erota valkoisesta seinästä. Ei ole täyttä varmuutta / turvallisuutta milloin kaide loppuu. **Edelleen korjaamatta – LATO.**

OK, KORJATTU: Keilahallista induktiosilmukka puuttuu kokonaan, lipunmyynnissä on nyt induktiosilmukka. Keilaratojen luona ei tarvitse korostaa kovia ääniä.

Hyvä asia: Keilaradat ovat esteettömiä, keilahallilta löytyy parikin keilapallon työntökourua sekä kahvakuula. Puuttuu tosin näkövammaisten kaide / äänimajakka.

Palloiluhalli

Hyvä asia – Palloiluhallin puolelle mentäessä urheilutalon pääovien kohdalta, oven saa auki ovenavauspainikkeesta. Ja ei ole kynnystä lainkaan.

Kun palloiluhallissa on peli-ilta, on urheilutalon pääsisäänkäynniltä palloiluhalliin johtava ovi kuitenkin lukossa, jotta voidaan hallitusti päästää lipunmyynnin kautta katsojat sisään.

Peli-iltoina palloiluhalliin tullaan siis kapeammista ovista, joissa ei ole missään kohtaa ovenavauspainikkeita eli ovat käsin avattavia ja käsin auki pidettäviä ovia.

Ovien tuulikaappien ovien kanssa myös ongelma, pyörätuolilla / rollaattorilla kulkeva saattaa jäädä jumiin tuulikaappiin ovien avaussuunnan tähden.

OK, HOIDETTU OPASTUKSELLE – vähintään yksi sisääntulo-ovista tulisi rakentaa pyörätuolille / rollaattorille sopiviksi ja merkitä kunnollisella Inva-merkillä (pyörätuolin kuva) Lisäksi tulisi ottaa huomioon peli-iltoina, että lipunmyyntiä olisi myös tämän oven kohdalla. **Tapahtuman järjestävät seurat on ohjeistettu huomioimaan esteetöntä sisäänpääsyä tarvitsevat tulemaan palloiluhallin ja keilahallin välillä olevista esteettömistä ovista. Ovet ovat lukittuna peli-iltoina, jotta voidaan valvoa lipunmyyntiä.**

KORJATTAVA ASIA – Palloiluhallin aulasta puuttuu induktiosilmukka, vaikeuttaa kuulovammaisen lipunostoa sekä asiointia kahvilapalveluiden kanssa. **Vammaisneuvolta voi lainata siirrettäviä induktiosilmukoita (vaalien aikaan ei lainata) tai sitten liikuntatoimi / kaupunki hankkii sellaiset itse.**

OK, KORJATTU – Palloiluhallin aula on Inva-WC, mutta sen opaste on riittämätön. Tulisi olla näkyvä Inva-merkki (pyörätuoli kuva). Mallia voisi ottaa keilahallin inva-wc merkinnöistä. Lyhennys LE eli liikuntarajoitteinen ei avaudu edes kohderyhmälle 😊.

Huomioita palloiluhallin aulan Inva-WC:stä:

Bidee suihku liian kaukana wc-istuimesta. WC-istuin on sijoitettu aivan seinän viereen, hankaloittaa avustajan toimintaa, joka ei pääse wc-istuimen taakse avustamaan toimintarajoitteista. **Jatkossa voisi ottaa huomioon nämä asiat, nyt ei ole tulossa korjauksia.**

Hyvä asia: Palloiluhallin aulan värityksestä huomioiden näkövammaista – rajapinnat erottuvat hyvin.

Hyvä asia: Palloiluhallin katsomon yläosaan on tehty hienosti kahdeksan (8) paikkaa pyörätuoleille.

OK, korjattu: pyörätuolipaikoilta puuttuu selkeä merkintä eli Inva-merkki (pyörätuoli kuva). Nyt näille paikoille oli tullut jo muuta tavaraa.
- **Nyt on merkitty Inva merkillä**

Hyvä asia: Huonosti liikkuville on varattu / rakennettu palloiluhallin kiinteälle ylätasanteelle kiinteät penkit, joille liikuntarajoitteisen on helppo mennä.

KORJATTAVA ASIA: Näille penkeille tulisi myös tehdä ns. varaus eli jokin teksti, jolla osoitetaan turvallisten, samassa tasossa olevien paikkojen varaus liikuntarajoitteisille.

OK, KORJATTU: Palloiluhallin puolelta puuttuu induktiosilmukka merkinnät. Tilassa tulisi selkeästi olla merkitty ne istumapaikat, joilla toimii induktiosilmukka. Paras toimintatapa olisi, että induktiosilmukka toimisi koko palloiluhallin puolella sisääntulo aulasta alkaen.

PUUTTUU EDELLEEN: Palloilusalissa on äänentoistolaitteet, mutta ei ole äänensiirtolaitteita (huom. rak. asetusvelvoite).

Ihanteellisinta olisi ollut rakentaa koko salin ja katsomon osalta induktiosilmukka, koska siellä voi olla myös kuulokojeita käyttävä urheilija. Tai esimerkiksi messuilla vieraileva kuulovammaisen ei kuule salin kuulutuksia hälyn seasta (hälytykset ym. tiedotteet). Induktio kuuluvuusalue kartat tulisi olla jo sisääntuloauloissa hyvin havaittavissa paikoissa. Myyntipisteissä palvelusilmukat tulisi olla kiinteinä, kuten kaupungintalon Winkki -pisteessä.

Hyvä asia: Kahviomyynti tapahtuu molemmin puolin eli myös palloiluhallin puolelta onnistuu kahviotuotteiden ostoa seinässä olevien luukkujen kautta.

Hyvä asia: Uusi iso näyttötaulu tuo selkeyttä ja saavutettavuutta tulosten ja pelin seurannan osalta.

Hyvä asia: Palloiluhallin valaistus on peruskorjauksen jälkeen entistä parempi.

KORJATTAVA ASIA: Palloiluhallin siirrettävän katsomon rapuista puuttuu turvanauha, näkövammaiselle vaikea erottaa rappuset, kun kontrasti puuttuu.

Palloiluhallin pukuhuoneet

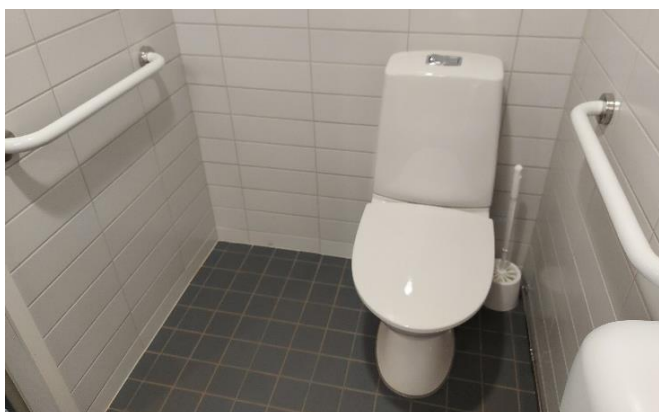
Palloiluhallin pukuhuoneista on yksi miehille ja yksi naisille on aika hyvin saavutettavissa, mutta ne eivät ole täysin esteettömiä. Näissä kahdessa on kuitenkin haluttu luoda esteetöntä vaikutelmaa.

OK, KORJATTU: Näiden kahden pukuhuoneen ovissa tulisi olla selkeät merkinnät eli Inva-merkki (pyörätuoli kuva). Nyt ei ollut mitään.

Näissä kahdessa pukuhuoneessa on esteettömät wc-tilat, niistä tulisi olla myös selkeä merkintä pukuhuoneen ja

wc-tilan ovessa. **Todettiin, että koska tila on esteetön, tulisi ymmärtää, että siellä olevat wc-tilat ovat myös esteettömät.**

KORJATTAVA ASIA!: Näiden kahden pukuhuoneen suihkutuolit eivät ole täysin esteettömiä.

Suihkutuolin tukikahva tulisi olla myös toisella puolella, suihkutuolin kohdalla, **mielellään alaslaskettavat kahvat.**

Tämä on suorastaan vaarallinen, etenkin kun on kyseessä tila jossa lattiapinta on märkä.

Hätäuloskäynti palloilukentän kautta - Esteettömyyskierrosta tehtäessä hätäuloskäynti ovi ei auennut. Tämä tulisi huolehtia kuntoon. [Hätäuloskäynnin saa auki hätätilanteessa, kun riko lasipainike otetaan käyttöön.](#)

Ei voida korjata: Kun Palloiluhallin siirrettävää katsomoa tuodaan esiin, niin kuuluu hälytysääni. Kuulovammaisia varten tulisi huolehtia myös valomerkin näkyvyydestä. [Valomerkki on lain mukaisesti asennettu, henkilön joka laittaa katsomoa paikalleen, on itse nähtävä ko. valo.](#)

Hyvä asia: Esteettömyyskierroksella kiinnitti huomiota kuinka lajituloissa oli kunnan opasteet, sama linjaus tulisi olla kaikissa tiloissa, myös palloiluhallin aula ja pukuhuonetiloiissa.

Hyvä asia: Esteettömyyskierroksella kiinnitettiin huomiota uusittuun ilmanvaihtoon ja parannettuun valaistukseen.

Hyvä asia: Alakerrassa sijaitsevat lajitilat koettiin kaiken kaikkiaan aika saavutettaviksi ja esteettömiksi.

Etenkin alimmaisen kerroksen ammuntatilassa oli otettu hyvin huomioon; esteetön kulku, ovesa ovenavauspainike, luiska jota pitkin pääsi varsinaiseen tilaan.

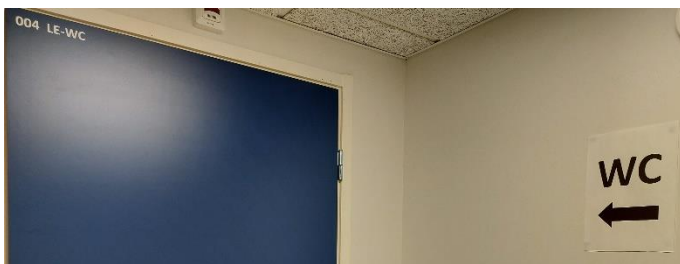

inva-wc. Tässäkin huomio tosin kiinnittyy seinään kiinnitettyyn wc-istuimeen, joka hankaloittaa avustajan toimenpiteitä.

Tämän tilan esteettömyydessä oli hyvin huomioitu toimintarajoitteiset ja pyörätuolilla liikkuvat.

Hyvä asia: Tämän tilan lähellä oli myös esteetön

OK, KORJATTU: Inva-wc asianmukainen ja näkyvä merkintä puuttui. Tässäkin kohtaa hyvänä mallina keilahallin merkinnät.

Painonnostohuoneessa oli hieman korkeahko kynnyks, johon voisi tehdä vaikka luiskan?

Ei ole vielä tehty toimenpiteitä – ei olisi iso homma.

Lappeenrannan kaupungin vammaisneuvoston esteettömyystyöryhmä kiittää yhteistyöstä koskien Lappeenrannan Urheilutalon peruskorjauksen esteettömyyskartoitusta.

Esteettömyystyöryhmä esittää myös tulevia kohteita silmällä pitäen sitoutumista Lappeenrannan kaupungin osallisuus- ja vuorovaikutusohjelman mukaiseen kokemusasiantuntijoiden käyttöön:

”Kokemusasiantuntijoiden käyttö;

lapset, nuoret, opiskelijat, aikuiset, iäkkäät, toimintarajoitteiset sekä maahanmuuttajat.

Kokemusosaamisella tarkoitetaan kokemuksen tuomaa ymmärrystä ja tietoa. Kokemustieto antaa ammatillisen ja tieteellisen tiedon rinnalle kokemuspohjaisen näkökulman. Lappeenrannan kaupunki haluaa hyödyntää asukkaiden, niin lasten, nuorten, opiskelijoiden, aikuisten, iäkkäiden, toimintarajoitteisten kuin maahanmuuttajienkin kokemusta Lappeenrannasta. Kokemusasiantuntijoita voidaan käyttää asuinalueiden kehittämiseen sekä omien palveluidensa mutta myös laajemmin alueensa palveluiden suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.”

Urheilutalon esteettömyyskierroksen toimenpiteet:

1. Todettiin, että peruskorjaus ja laajennus on tehty ja tilat otettu käyttöön sekä saatu laajalti käyttökokemuksia. Peruskorjattaessa vanhoja tiloja ei aivan kaikki esteettömyyteen liittyviä hyviä asioita ole teknisesti ollut tilojen puolesta mahdollista toteuttaa, mutta kuitenkin mahdollisimman paljon on tehty. Tosin parantamisen varaa on ja siksi tämä esteettömyyskierros oli tärkeä pitää.
2. Kirjattiin esteettömyyden kannalta eri tiloissa koetut puutteet tai korjattavat asiat ja niistä tehtiin selvä luettelo
3. Raportti tullaan käymään kaupungin talo-osaston kanssa läpi ja sovitaan kaikkien mahdolliseksi osoittautuvien korjausten toteutusaikataulu
4. Tehtävien korjausten luettelo ja niiden toteutusaikataulu annettaisiin esteettömyystyöryhmälle tiedoksi ja sitten aina kun korjauksia on tehty, niistä tiedotetaan esteettömyystyöryhmää.

- Kokemustiedon käyttäminen on demokratian toteutumista -